

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ

AARHUS
ARHUS CENTAR

ПРОЈЕКАТ „УНАПРЕЂЕЊЕ УЧЕШЋА СТАНОВНИШТВА У ПРОЦЕСУ
СМАЊЕЊА РИЗИКА ОД ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА У ПЕТ МЕСНИХ
ЗАЈЕДНИЦА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА“

PROJECT "IMPROVING COMMUNITY BASED FLOOD
RISK REDUCTION IN FIVE LOCAL COMMUNITIES
IN CITY OF KRAGUJEVAC"

КАКО ДА СМАЊИМО РИЗИКЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ И ДРУГИХ НЕПОГОДА И ПОСТУПАМО У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА

/ Пожари / **ПОПЛАВЕ** / Клизишта и одрони / Земљотрес /
Екстремни временски услови / Олује и удари грома / Саобраћајне несреће
/ Неексплодирана убојна средства / Техничко технолошке опасности /
/ Нуклеарне и радиолошке несреће / Тероризам /

Поплаве су честе елементарне непогоде које могу бити локалних размера – уколико погађају насеље или мање заједнице, или великих размера – уколико погађају читаве сливове река и већи број општина.

Време развијања поплава варира од случаја до случаја. Поплаве у равничарским крајевима се развијају полако, по неколико дана, за разлику од бујичних поплаве које се развијају брзо, некад и без видљивих знакова. Овакве поплаве формирају опасан и деструктиван плавни талас, који са собом носи муљ, камење, грање и отпад.

До плављења долази и када ниво воде у рекама порасте толико да долази до појаве подземних вода или до преливања преко насипа или када услед притиска воде на насипе дође до њиховог пробијања.

До поплаве може доћи и услед пуцања и преливања бране због превеликог дотока воде – што проузрокује поплаву сличну бујичној поплави, али у много ширим и катастрофалнијим размерама.

Поплаве се могу догодити свуда. Чак и врло мали потоци, речице, канали за одвод или кишни канали, који делују безбедно, могу изазвати поплаве већих размера.

„Акциони план за подизање јавне свести у локалној заједници у циљу смањења ризика од елементарних непогода за град Крагујевац“ је припремљен 2015. године у сарадњи свих институција и заинтересованих страна које се овом облашћу баве на територији града Крагујевца.

oebs Организација за европску безбедност и сарадњу
Misija u Srbiji

ENVSEC
Environment & Security

УПУТСТВА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОПЛАВА У РИЗИЧНИМ ОБЛАСТИМА

— Током периода кад нема поплава понашајте се одговорно, не бацајте отпад у реке, потоке и канале.

— Ако је отпад већ у коритима и каналима, пријавите надлежној комуналној служби.

— У градовима где је код јаких киша појачано отицање вода, не бацајте отпад и не прекривајте шахтове који одводе атмосферске воде.

— По могућству припремите џакове са песком које у случају наиласка поплаве можете ставити на улаз и затворити сва места на кући кроз која може да уђе вода.

— Не преграђујте водотокове како би правили акумулацију воде у летњем периоду.

УПУТСТВА ЗА ПОНАШАЊЕ ТОКОМ ПОПЛАВА

— Пратите информације преко радија, телевизије и путем интернета.

— Будите свесни да су бујичне поплаве могуће. Уколико постоји ризик, одмах пређите на више спратове куће. Не чекајте инструкције да бисте то урадили.

— Држите се даље од електричних каблова.

— Избегавајте области које су познате по клизиштима и одронима.

— Не ометајте спасилачке екипе у њиховом раду.

УПУТСТВА ЗА ПОНАШАЊЕ УКОЛИКО ЈЕ ЕВАКУАЦИЈА НЕОПХОДНА

— Узмите припремљене
нужне ствари и по могућству
организовано напустите
домаћинство како бисте се
склонили на сигурно.

— Будите кооперативни и сарађујте
са спасилачким екипама.

— Ако живите низводно од брана
информишите се који је сигнал за
опасност, колико времена вам је
потребно да се склоните и која је
сигурна граница за склањање у
случају њеног рушења.

— Преко средстава јавног
информисања пратите стање и
упозорења о могућој поплави.

**Уколико имате времена, пожељно
је да:**

- обезбедите свој дом;
- искључите струју на главном
прекидачу;
- искључите све електричне
уређаје.

УПУТСТВА У СЛУЧАЈУ ДА МОРАТЕ ДА НАПУСТИТЕ ДОМ

— Не ходајте кроз воду која се
креће. Кретање кроз воду дубине
15 цм може изазвати пад. Уколико
морате да прођете кроз воду –
ходајте тамо где се вода не помера.
Користите штап да би проверили
дубину воде и чврстину тла под
водом.

— Не улазите возилом у
поплављена подручја. У случају
да вас поплавна вода опколи,
напустите возило и уколико је
могуће безбедно пређите на више
тло.

— Не прелазите брзаке и потоке
пешице нити колима.

— Евакуишите домаће животиње, а
ако то не можете ослободите их из
објеката у којима су смештене

— Будите припремљени у
случају да морате да напустите
домаћинство – припремите ранац
или торбу са личним документима
и најосновнијим стварима
(батеријска лампа, пиштаљка,
кабаница за кишу, топла одећа,
дубока обућа – по могућству гумене
чизме, флаша са пијаћом водом,
транзистор и резервне батерије,
штап, канап и слично).

УПУТСТВА ЗА ПОНАШАЊЕ ПОСЛЕ ПОПЛАВА

— Слушајте извештаје на вестима о водоснабдевању, као и да ли је безбедно пити воду.

— Избегавајте плавну воду – она може бити загађена муљем, уљем, бензином или фекалном канализацијом. Вода може такође бити под струјним напоном од подземних каблова.

— Избегавајте воду која је у покрету.

— Будите пажљиви у областима са којих се плавна вода повукла, путеви су можда оштећени и опасни.

— Вратите се у своје домове само пошто надлежне службе прогласе да је то безбедно.

— Немојте користити електричне апарате пре провере.

— Очистите и дезинфикујте све површине.

— Држите се даље од зграда које су окружене плавним водама.

— Будите пажљиви при улажењу у зграде због скривених оштећења која су могла да настану

— Оспособите оштећене септичке јаме и друге канализационе системе што је раније могуће – уколико су оштећени могу да постану велики здравствени ризик.

— Очистите и дезинфикујте све што је поквашено. Муљ који остаје после плавне воде, може да садржи канализационе отпатке и хемикалије.

— Уколико приметите угинуле животиње обавестите надлежну службу на телефонске бројеве 193 или 1985.

ПОЛИЦИЈА	192
ВАТРОГАСЦИ-СПАСИОЦИ	193
ХИТНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЋ	194
РЕПУБЛИЧКИ ЦЕНТАР ЗА ОБАВЕШТАВАЊЕ	1985

ЕВРОПСКИ БРОЈ ЗА
ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ

112

Бесплатан позив на број

0800 112 113

Ситуациони центар
www.sickg.com

Одељење
за ванредне ситуације
и планирање одбране
Градска управа
града Крагујевца

AARHUS

A R H U S C E N T A R

Танаска Рајића 68/2-2; 34000 Крагујевац
Тел: +381 69 311 09 01; arhuscentar@gmail.com
www.aarhus.org.rs

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ Месне заједнице које су претходних година биле највише угрожене током ванредних ситуација и у којима смо реализовали пројектне активности: Бресница; Groшница; Ждралца; Илићево и Страгари.